

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

84.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 21-го Октября — 1838 — Wilno. Piątek. 21-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Санктпетербургъ, 5-го Октября.

Sankt-Petersburg, 5-go Października.

Высочайшій Рескриптъ.

Господи́нь Оберъ-Прокуроръ Святѣйшаго Синода, Генераль-Маіоръ Графъ *Протасовъ*! Усмотрѣвъ изъ донесенія Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника *Уварова*, что въ продолженіе его отсутствія, вы и при занятіяхъ по другимъ возложеннымъ Мною на васъ обязанностямъ съ равною дѣятельностію и усердіемъ управляли Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія, я считаю справедливымъ изъяснить вамъ особенную Мою признательность, пребывая къ вамъ всегда благосклонный.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ С. Петербургѣ.
1-го Октября, 1838 года.

(Спб. В.)

НАЙВЫՃՏԻ ՐԵՏԿՐԻՄԻ.

Паніе Ober-Prokuratorze Najświętszego Synodu, Jenerale Majorze Hrabio *Protasow*! Dostrzegłszy z doniesienia Rzeczywistego Radcy Tajnego *Uwarowa*, że w przeciągu jego nieobecności, obok zatrudnień w innych włożonych przeze Mnie na was obowiązkach z równą pracowitością i gorliwością zarządzaliście Ministerium Narodowego Oświecenia, poczytuję za rzecz słuszną oświadczyć wam szczególnie Moje uznanie, zostając ku wam na zawsze przychylnym.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

W S. Petersburgu.
1-go Października 1838 r.

NIKOLAJ.

Высочайшею Грамотою отъ 25-го Августа, Казанскій Губернскій Прокуроръ Статскій Совѣтникъ *Солнцевъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава 2-й степени.

— Высочайшимъ Приказомъ отъ 29 минувшаго Сентября, 3-го Округа Корпуса Жандармъ Полковникъ *Рутковский*, производится за отличіе по службѣ въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники. (Р. И.)

— Въ городѣ Нерехтѣ, Костромской Губерніи, въ ночь съ 16-го на 17 число минувшаго Сентября, былъ пожаръ, коимъ при сильномъ вѣтрѣ, отнимавшемъ всю возможность къ утушенію, въ продолженіи 5-ти часовъ истреблено 180 обывательскихъ домовъ, съ разными пристройками, въ числѣ коихъ подверглись пожару: Городовой Магистратъ, Сиротскій Судъ, Больница, Уездное Училище, Аптека, Почтовая и Питейная Конторы; а также обгорѣла каменная церковь.

Государь Императоръ, по полученіи о семъ свѣдѣнія, пожаловать соизволилъ, въ пособіе пострадавшимъ отъ пожара жителямъ, сверхъ 10,000 рублей, назначенныхъ изъ вспомогательнаго капитала Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, еще 10,000 рублей, и кромѣ того Всемилостивѣйше соизволилъ на открытіе повсемѣстной въ Имперіи подписки, для собранія добровольныхъ приношеній въ пользу погорѣвшихъ жителей Нерехты.

Валдай, 30-го Августа.

Желаніе Гражданъ Валдайскихъ наконецъ исполнилось. Мысль сохранить въ памяти потомства посещение Государя Цесаревича Наслѣдника осуществилась въ самой привлекательной формѣ. Известно, что Его Императорское Высочество промедшаго 1837 года Мая 4 дня, при обозрѣніи Россіи, посетивъ и городъ Валдай, по осмотру двухъ бригадъ артиллеріи, объявилъ волю Свою быть въ перокласномъ Иверскомъ Богородицкомъ Монастырѣ. Протѣзъ сей долженъ былъ совершиться чрезъ озеро Вал-

Презъ НайвыՃՏԻ Дыпломатъ, 25 Сierпня, Казанскій Прокуроръ Губернскій Радца Стану *Солацевъ*, Найлѣска-вией мianowany Kawalerem CESARSKIEGO i KRÓLEWSKIEGO Orderu Sw. Stanisława drugiego stopnia.

— Презъ НайвыՃՏԻ Rozkaz Dzienny, pod dniem 29-m zeszłego Września, 3-go Okręgu Korpusu Żandarmów Półkownik *Rutkowski*, za odznaczenie się w służbie, podniesiony do stopnia Rzeczywistego Radcy Stanu. (R. In.)

— W mieście Nerechcie, Gubernii Kostromskiej, w nocy z dnia 16 na 17-ty zeszłego Września był pożar, w którym, przy mocnym wietrze, tak że nie było możliwości ratowania, w przeciągu pięciu godzin, zgorzało 180 domów, z różnemi przybudowaniami, w liczbie których stały się pastwą płomieni: Magistrat Miejski, Sąd Sierocki, Szpital, Szkoła Powiatowa, Apteka, Kantory Pocztowy i Trunkowy; tudzież ogorzała cerkiew murowana.

CESARZ Jego Mość, po otrzymaniu o tém wiadomości, raczył ofiarować na wspomnienie pogrzełcom, oprócz 10,000 rubli, przeznaczonych z zapomogowego kapitału Ministerium Spraw Wewnętrznych, jeszcze 10,000 rub. i nadto Najmiłostwiej zezwolił na wezwanie do zapisów w całym Państwie, dla zbierania ofiar dobrowolnych na rzecz pogorzałych mieszkańców Nerechty.

Валдай, 30 Сierпня.

Nakoniec życzeniem mieszkańców Wałdajskich spełniło się. Myśl zachowania w pamięci potomności pobytu NASTĘPCY CESARZEWICZA została uszczona w sposób nader zajmujący. Wiadomo, że Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ przeszłego 1837 roku Maja 4-go, w czasie obejrzenia Rosyi, odwiedziwszy i miasto Wałdaj, po odbytych przeglądzie dwóch brygad artylleryi, oświadczył Swą wolę bydl w Iwierskim pierwszej klasy Monasterze Najświętszej Panny. Przejazd ten miał się odbydl przez jezioro Wałdaj. Wolę Jego przyjęli wszyscy z naj-

дай. Воля Его принята всеми съ живѣйшею радостію; тотчасъ подана была красивая шлюпка, принадлежавшая Градскому Главѣ Матюнину. Лучшіе гребцы и самъ Матюнинъ, управляя шлюпкою, благополучно перевезли Высокаго Посѣтителя туда и обратно. День былъ прекрасный; стеченіе народа многочисленное; эхо радостныхъ кликовъ безпрестанно раздавалось по поверхности озера Валдая. Его Высочество съ удовольствіемъ взиравъ на рвеніе жителей, старавшихся наперерывъ выказать любовь свою, и пробывъ нѣсколько часовъ въ домѣ извѣстныхъ первостатейныхъ купцовъ Коришковыхъ, изволилъ отправиться въ дальнѣйшій путь въ вождельномъ здравіи. Событіе сіе оставило сильное впечатлѣніе въ сердцахъ здѣшнихъ жителей. Градскій Глава и Граждане рѣшились передать память о немъ потомству. Такимъ образомъ по ходатайству Г-на Начальника Губерніи Его Превосходительства Петра Лавровича Суковкина, испрошено было Высочайшее Его Императорскаго Величества соизволеніе на построеніе галлерей, для храненія шлюпки, носившей Государя Наслѣдника.

Извѣстіе о Монаршемъ на сіе соизволеніи скоро пронеслось по Валдаю; и Градскій Глава Матюнинъ, принявшій на себя всѣ издержки по этому случаю, къ совершенному удовольствію всѣхъ жителей успѣлъ все зданіе привести къ окончанію за день до тезоименитства Государя Цесаревича. Выборъ мѣста, красота и чистота отдѣлка галлерей, приличнѣйшее время, все оправдало ожиданіе наше. 30-е Августа было днемъ торжества и радости, небывалымъ въ Исторіи Валдая. Въ 10 часовъ утра всѣ чиновники, дворянство, почетное гражданство, собрались въ Троицкій Соборъ, для слушанія Божественной Литургии, и по совершеніи всѣмъ мѣстнымъ духовенствомъ молебнаго пѣнія о здравіи и долголетіи всего Августѣйшаго Дома, тотчасъ все пришло въ движеніе. Духовенство въ полномъ облаченіи, съ мѣстными иконами, при стройномъ пѣніи, открыло ходъ къ мѣсту галлерей. За нимъ слѣдовали въ порядкѣ, чиновники, дворянство и граждане. Надобно было видѣть съ какимъ любопытствомъ, внимательностію, толпился народъ при этой процессіи. Городъ опустѣлъ; все собралось на берегу озера, близъ пристани, гдѣ построена галлерей. Какъ скоро шествіе приблизилось къ галлерей, Г. Градоначальникъ *Дугаловскій*, Командиръ второй баттарей 1-й Гренадерской Артиллерійской бригады Подполковникъ *Кобиакъ* Глава *Матюнинъ*, Чиновники и Граждане отправились на мысъ называемый—Рожекъ, для встрѣчи шлюпки, стоявшей тамъ подъ балдахиномъ. Кажется, самая природа согласилась способствовать великолѣпію этого торжества. День былъ ясный, тихій, озеро было уставно безчисленными лодками, солнце отражалось ярко на зданіяхъ монастырскихъ и рисовало чудную перспективу, воды Валдая неколыхались, народъ хранилъ молчаніе. Черезъ часъ вдругъ все зашевелилось; ракета возвѣстила, что шлюпка движется съ мыса. Всѣ взоры обратились въ ту сторону; лодки покрывающія поверхность озера заколебали его и начали въ красивомъ порядкѣ сближаться къ берегу. Шлюпка, приближаясь постепенно, болѣе и болѣе видѣлась, рѣзкіе и стройные размахи тѣхъ же гребцовъ-гражданъ, которые имѣли счастье перевозить Его Высочество, съ ловкостію, подъ распоряженіемъ Градскаго Главы, разсѣкали Валдайскія воды. Позади слѣдовали, одна за другою, тридцать лодокъ, въ коняхъ помѣстились Начальники города и артиллеріи съ прочими Уѣздными чинами, Дворянами и Гражданами. Какъ скоро вся эта цѣпь приблизилась къ пристани, ракеты взвились на воздухъ и громогласное ура грянуло въ рядахъ артиллеристовъ, инвалидовъ солдатъ и народа. Владѣя за тѣмъ совершенъ духовенствомъ благодарственный молебенъ съ водоосвященіемъ, шлюпка окроплена святой водою и во время провозглашенія долготѣія Всему Августѣйшему Дому, въ томъ числѣ и Виновнику этого торжества, восторженное ура переливалось изъ устъ въ уста, по всему берегу озера. Наконецъ Граждане вытянувъ шлюпку на берегъ, внесли ее въ галлерей и поставили посреди на возвышеніи, для этого приготовленномъ. Такъ кончилось помѣщеніе шлюпки въ галлерей.

Потомъ Градскій Глава *Матюнинъ* пригласилъ духовенство, Гражданъ, Дворянъ и Чиновниковъ къ себѣ въ домъ на приготовленный по этому случаю роскошный обѣдъ. Тутъ его Русская купеческая щедрость не пощадила ничего. Болѣе ста особъ наслаждались всѣми удовольствіями гастрономіи. Во время стола были провозглашены тосты за здравіе Августѣйшаго Монарха, подъ скипетромъ котораго благоденствуетъ Россія, и Государины Императрицы; за здравіе Августѣйшаго Ихъ Сына Государя

ѣвшаго радостію; натychmiasъ подана została piękna szalupa, do Głowy Miasta *Matiunina* należąca. Najrzęczniejsi wioslarze i sam *Matiunin*, sterując szalupą, szczęśliwie przewieźli Wysokiego Gościa tam i napowrót. Dzień był piękny; zebranie ludu liczne; odgłos okrzykówъ radości nieustannie rozlegał się po powierzchni jeziora. Jego Wysockość z ukontentowaniem poglądał na ubieganie się mieszkańców, starających się na wyścigi wynurzyć swą miłość, i przepędziwszy kilka godzin w domu znanych kupcówъ pierwszego rzędu *Korytkowych*, raczył w pożądanemъ zdrowiu udać się w dalszą podróż. Wypadek ten zostawił mocne wrażenie w sercach tutejszychъ mieszkańców. Głowa Miasta i Obywatele postanowili przekazać pamięć o témъ potomności. Tymъ sposobemъ za staraniemъ P. Naczelnika Gubernii *Jaśnie Wielmożnego Piotra Ławrowicza Sukowkina*, zostało wyjednane Najwyższe Jego Cesarzskięj Mości zezwolenie na wybudowanie galeryi, dla chowania szalupy, na której przejeżdżałъ *Cesarzewicz Następca*.

Wiadomość o MONARSZÉMъ na to zezwoleniu szybko rozniosła się po Wałdaju; a Głowa Miasta *Matiunin*, który wziął na siebie wszystkie wydatki z tej okoliczności z wielkiemъ ukontentowaniem wszystkichъ mieszkańcówъ zdołałъ całą budowę ukończyć w wigilię Wysokichъ Imieninъ *Cesarzewicza Następcy*. Wyborъ miejsca, piękność, kształtność i gładkość roboty galeryi, czas do tego najstosowniejszy, wszystko odpowiadało naszymъ życzeniomъ. Dzień 30-go Sierpnia byłъ dniemъ uroczystości i wesela, niezdarzonego w dziejachъ Wałdaju. O godzinie 10-tej zrana wszyscy urzędnicy, dworzanstwo, poczetne hradzaństwo, zebrali się do Soboru Sw. Trójcy, dla słuchania Mszy Świętej, a po ukończeniu przez całe duchowieństwo miejscowe hymnu dziękczynnego za zdrowie i długie dni całego Najjaśniejszego Domu, wszystko natychmiasъ było w ruchu. Duchowieństwo w ubiorachъ kościelnychъ z miejscowemi obrazami, wśródъ harmonijnego śpiewu rozpoczęło processyą do miejsca galeryi. Za niemъ postępowali w porządku, urzędnicy, dworzanstwo i mieszkańcy miasta. Trzeba było widzieć, z jaką ciekawością, uwagą, gromadził się lud przy tej processyi. Miasto stało się pustemъ; wszystko zebrało się nadъ brzegiemъ jeziora, blisko przystani, gdzie się znajduje galerya. Skoro tylko processya zbliżyła się do galeryi, P. Naczelnikъ Miasta *Cugatowski*, Dowódca 2-ej bateryi 1-ej Grenadyersko-Artylleryjskiej brygady Półkownikъ *Kobiakow*, Głowa Miasta *Matiunin*, Urzędnicy i obywatele udali się na przylądekъ nazywany—Rożekъ, dla spotkania szalupy, która stała tamъ pod baldachimemъ. Zdaje się, iż samo przyrodzenie dopomagało wspaniałości tego obchodu. Dzień byłъ pogodny, cichy, jezioro było pokryte niezliczonymi łodziami, stońce w całymъ blasku odbijało się odъ gmachówъ monasterskichъ i czarującą tworzyło perspektywę, wody Wałdaju spoczywały wśródъ głębokiej ciszy, lud stał w milczeniu. W godzinę nagle wszystko się poruszyło; rakietą obwieściła przybliżanie się szalupy. W wszystkichъ oczachъ zwróciły się w tę stronę; łodzie pokrywające powierzchnię jeziora wzruszyły go i w pięknymъ porządku zaczęły się zbliżać do brzegu. Szalupa, zbliżając się stopniowie, coraz wyraźniej była widziana; rzeskie i szynkowe ruchy tychъ wioslarzy-obywateli, którzy mieli szczęście przewozić Jego Wysockość, podъ rozporządzeniemъ Głowy miasta, zręcznie przerzynali wody Wałdaju. Z tyłu postępowali jedna za drugą trzydziści łodzi, w których znajdowali się Naczelnicy Miasta i Artylleryi z innemi powiatowemi urzędnikami, dworzanami i obywatelami miasta. Skoro cały ten łańcuchъ zbliżył się do przystani, rakiety wzniosły się na powietrze, a grzmiące ура rozległo się w szeregachъ artylleryistów, inwalidów i ludu. Wrazъ potemъ Duchowieństwo odprawiło dziękczynne modły z pokropieniemъ wodą święconą; szalupa została poświęcona, a w czasie śpiewu o długie lata całemu Najjaśniejszemu Domowi, w liczbie tej i Solennizantowi obchodu, uroczyste ура przechodziło z ust do ust, po całymъ brzegu jeziora. Nakoniec, wyciągnąwszy szalupę na brzeg, wniesiono ją do galeryi i postawiono po środku na wzniosłości, do tego przygotowanej. Takъ się skończyło ulokowanie szalupy w galeryi.

Potemъ Głowa miasta *Matiunin* zaprosiłъ duchowieństwo, dworzan i urzędników do siebie na przygotowany z tej okoliczności wspaniały obiad. Tu jego Russka kupiecka szczodrość nie oszczędziła. Więcej sta osobъ używało wszystkichъ roskoszy gastronomii. W czasie obiadu spełnione były toasty za zdrowie Najjaśniejszego MONARCHY, podъ którego berłemъ zażywa pomysłności Rossyja, i CESARZOWEJ JEJ MOŚCI; za zdrowie Najjaśniejszego Ichъ Syna, CESARZEWICZA NASTĘPCY Trojny Wszechъ Rossyji i za zdrowie całego Najjaśniejszego

Наслѣдника Всероссійскаго Престола и за здравіе всего Августѣйшаго Дома. Въ концѣ обѣда гости пили за здоровье Градскаго Главы и Валдайскихъ Гражданъ. При этомъ не были забыты и войны участвовавшіе въ торжествѣ. Каждому изъ нихъ хозяинъ поднесъ по чаркѣ водки.

Между тѣмъ, солнце исчезло среди живописныхъ группъ холмовъ Валдайскихъ; темнота болѣе и болѣе обхватывала видимый горизонтъ, и настала ночь, какъ бы нарочно скромная, теплая, безвѣтренная, недождливая.

Казалось бы ничего уже не оставалось прибавить къ полнотѣ торжества; но живое воображеніе хозяина придумало поразить жителей нечаянностію. У него готовился блестящій фейерверкъ. Никто и не думалъ о томъ. Тогда какъ расторопный и исполнительный Градоначальникъ распоряжался въ честь тезоименитства Государа Наслѣдника освещеніемъ Казенныхъ зданій; когда въ Милліонной улицѣ и на большомъ шоссе начали мелькать огни; жители, наслаждаясь тихою погодою, столпились близъ Казенныхъ зданій и любовались пріятнымъ освещеніемъ; въ то время на мысѣ, гдѣ находилась шлюпка, взлетѣла ракета, разразилась въ воздухѣ и гулъ ея, повторяемый по озеру, обратилъ на себя вниманіе гуляющихъ. Со всѣхъ сторонъ бросились туда. Тамъ глаза наши встрѣтили нечаянность самую занимательную. Весь берегъ уставленъ былъ площадками, освѣщавшими пространство между галлереею и мысомъ; свѣтъ ихъ отражался въ водѣ и галлерей казалась издали плавающею въ разноцвѣтныхъ огняхъ. На одной ея сторонѣ, обращенной къ городу, просвѣчивался гирляндами и лаврами обрисованный вензель Его Высочества Государа Наслѣдника. Передняя часть или фасъ, на которомъ изображена золотыми буквами надпись, уставлена была огненными столбами. Сторона къ Монастырю или озеру отражала тотъ же ослѣпительный свѣтъ, такъ что можно было видѣть на далекое разстояніе плавающія по водѣ лодки. Шлюпка также внутри галлерей окружена была площадками.

Во все продолженіе иллюминаціи, на мысѣ Матюнина видны были то огненные фонтаны, колеса, возвышающіяся и падающія звѣзды, тихо горящія храмы; то летящія и хлопающія бураки и ракеты.

Не лѣзя забыть и иллюминированнаго сада Матюнинскаго, который былъ открытъ тогда для всѣхъ посѣтителей: бесѣдки, пруды, дорожки и каменная стѣна окружающая садъ, все это походило на что то волшебное, отъ блеска огней. Гуляющихъ было множество. Народъ подходилъ въ нерышности куда ему бѣжать, гдѣ долѣе оставаться? Его то привлекала къ себѣ галлерей съ шлюпкою, то увлекали картины фейерверка, или манилъ къ себѣ тѣнистый садъ. Народъ толпами перебѣгалъ и туда и сюда. Можно было бы подумать, что въ городѣ смятеніе; но, благодаря благоразумію и дѣятельности полиціи, не было ни одного непріятнаго случая.

Все это продолжалось часовъ до 11. Наконецъ всѣ, упоенные радостію и удовольствіемъ, и большая часть съ веселыми пѣснями, разошлись по домамъ и день 30 Августа 1838 года, день Тезоименитства Его Императорскаго Высочества Государа Наслѣдника Цесаревича Александра Николаевича до сихъ поръ составляетъ пріятнѣйшій разговоръ жителей Валдая.

Нѣтъ спора, что вся эта жертва мала и ничтожна въ сравненіи съ своимъ предметомъ; но она богата и велика, по возможности; усердіемъ и ревностію Валдайскихъ Гражданъ. Она доказываетъ, что Русское купечество не отстаетъ отъ другихъ сословій въ преданности и чувствахъ приверженности къ Престолу.

Рассонскій. (Снб. В.)

Одесса, 27-го Сентября.

Наводненіе рѣкъ Дуная и Прута, причинившее нѣкоторый вредъ прибрежнымъ жителямъ Бессарабіи, имѣло полезныя слѣдствія, отвративъ отъ Бессарабіи и смежныхъ съ нею Губерній еще худшее бѣдствіе: въ прошломъ году появилось здѣсь чрезвычайно много саранчи; которая сдѣлала значительныя опустошенія на поляхъ. Осенью она вся скрылась въ Дунайскихъ и Прутскихъ плавняхъ, и если бы онѣ не были заняты водою, отъ чего саранча пропала, то сіе зловерное насѣкомое, народясь еще въ большемъ количествѣ противъ прошлаго года, причинило бы ужаснѣйшее опустошеніе, истребленіемъ недозрѣвшаго на полѣ хлѣба и травъ. Это подвергло бы здѣшній край величайшему бѣдствію; теперь всѣ жители приносятъ теплыя молитвы Богу, за избавленіе ихъ отъ явнаго угрожающаго несчастія; а вмѣстѣ съ тѣмъ молятъ отвратить отъ нихъ и дру-

го Дома. Подъ конецъ обѣда гости пили за здравіе Гłowy Miasta i Obywateli Wałdajskich. Nie zapomniano przytém i o wojownikachъ mającychъ udziałъ w uroczystości. Każdego zъ nichъ gospodarz poczęstowałъ porcją wódki.

Tymczasemъ słońce znikło śród malownychъ grómad górъ Wałdajskich; ciemność coraz bardziej osiadła horyzontъ, i nastąpiła noc, jakby umyślnie skromna, ciepła, spokojna, pogodna.

Zdawałoby się że nie zostawało już nic dodać do zupełności obchodu; ale żywa wyobraźnia gospodarza zamysliła zdumieć mieszkańców niespodziewanémъ widowiskiemъ. Byłъ przygotowany świetny fajerwerkъ. Nikt o témъ ani myślałъ. W chwili kiedy roztropny i wykonawczy Naczelnikъ miasta zajęty byłъ rozporządzeniami na uczczenie Wysokichъ Imieninъ Następcy Cesarzewicza, około oświecenia budowli skarbowychъ; kiedy na ulicy Millionnej i na wielkiémъ szosie zaczęły migać ognie, mieszkańcy, używającъ cichej pogody, zgromadzili się przy skarbowychъ budowlach i na pięknej przypatrywali się illuminacyą; w tymъ czasie na przylądku, gdzie się znajdowała szalupa, wzniósł się rakietъ, pękłъ na powietrzu i hukъ jej, po jeziorze powtarzany, zwróciłъ na siebie uwagę przechadzającychъ się. Ze wszechъ stronъ tam się rzucili. Oczy nasze nagle tam spotkały widokъ, nader zajmujący. Cały brzegъ ostawiony byłъ lampami, oświecającemi przestrzeń między galeryą a przylądkiem; światło ichъ odbijało się w wodzie, a galerya zdawała się w oddaleniu pływającą w różno-barwnychъ ogniachъ. Na jednej jej stronie, ku miastu obróconej, przeświecała się gierlandami i laurami otoczona cyfra Jego Wysokości Cesarzewicza Następcy. Część przodowa, na której dawał się widzieć złotemi literami napis, ustawiona była ognistemi słupami. Strona od manasteru czyli jeziora odbijała toż rześiste światło, tak, iż w dalekiej odległości można było widzieć pływające na jeziorze łodzie. Szalupa była także wewnątrz galeryi ostawiona lampami.

Przez cały czasъ illuminacyi, na przylądku Matiu-nina dawały się widzieć już w ogniste fontanny, kółka, wznoszące się i spadające gwiazdy, cicho gorejące światynie, już to lecące i pękające buraki i rakiety.

Nie można zamilczeć i oświeconego ogrodu Matiu-nińskiego, który byłъ wówczas otwarty dla wszystkichъ odwiedzającychъ: altanki, stawy, dółki i murywany parkan ogrodu, wszystko to było podobnѣmъ do czegośъ czarodziejskiego, od blasku ogniwъ. Przechadzającychъ się było mnóstwo. Ludъ niewiedziatъ dokądъ iść, gdzie dłużej ma zostawać? Raz pociągała do siebie galerya z szalupą, to zajmowały widoki fajerwerku, albo wabiłъ ku sobie ogródъ cienisty. Ludъ tłumnie tam i ówdzie przebiegałъ. Można było wnosić, że w mieście panuje rozruch; ale dzięki roztropności i czynności politycy, żadnego nieprzyjemnego nie zdarzyło się przypadku.

Wszystko to trwało do 11-ej godziny. Nakoniecъ wszyscy, upojeni radością i ukontentowaniem, z których większa część, nęcącъ wesole śpiewy, rozeszła się do domowъ. Dzień 30-ty Sierpnia 1838 roku, dzień Wysokichъ Imieninъ Jego Cesarzkiej Wysokości Cesarzewicza Następcy ALEXANDRA NIKOLAJEWICZA do tychъ czasъ stanowi przyjemną rozmowę mieszkańcówъ Wałdaju.

Cała ta ofiara jest bez wątpienia małą i nie znaczącą w porównaniu do swego przedmiotu; ale jest bogatą i wielką, co do możności i gorliwości mieszkańcówъ Wałdajskich. Dowodzi ona, że kupiectwo Rosyjskie nie daje się wyprzedzić innymъ stanomъ w poświęceniu się i uczuciachъ przywiązania ku Tronowi.

Rassonński. (G. S. P.)

Одесса, 27-го Września.

Wezbranie Dunaju i Prutu, które zrządziło niejakie szkody nadbrzeżnymъ Bessarabii mieszkańcomъ, korzystne miało skutki, przez odwrócenie od Bessarabii i ościennychъ z nią Gubernij straszliwej jeszcze klęski. W roku zeszłymъ zjawilo się tu nadzwyczaj wiele szarańczy, która znaczne w polachъ zrządziła szkody. W jesieni wszystka szarańcza skryła się na kępachъ Dunaju i Prutu, i gdyby te nie zostały zalane, przez co szarańcza wyginęła, to szkodliwy ten owad, wylęgłszy się w większej jeszcze ilości, niżeli w roku zeszłymъ, zrządziłъby byłъ okropne spustoszenie, przez zniszczenie na polu zboża, jeszcze nie dojrzałego, oraz sianożęci; co zadałoby krajowi tutejszemu największą klęskę. Dziś mieszkańcy składają Najwyższemu gorące dzięki, za wybawienie ichъ od jawnego nieszczęścia, jakie imъ zagrażało, błagającъ o odwrócenie nowego, to jest: pomorku bydlę, który tu mocno zacząłъ grassować; w nie-

тое: здѣсь вынѣ показался сильный скотскій падеждъ; въ нѣкоторыхъ колоніяхъ пало въ короткое время по триста и четыреста штукъ рогатаго скота. Нѣкоторые поселеніе, имѣя только пару или двѣ рабочихъ воловъ, составлявшихъ все хозяйственное достояніе ихъ, съ потерей его, не имѣютъ даже способъ къ перевозкѣ хлѣба съ полей. Появившіеся въ Бессарабіи во множествѣ волки причиняютъ также большой вредъ, поѣдая въ степи и на плавняхъ скотъ; даже днемъ и возлѣ самыхъ селеній, въ виду людей нападаютъ на скотъ. Жители увѣряютъ, что сіи животныя перешли на твердую землю изъ плавней въ прошломъ и въ нынѣшнемъ годахъ, бывъ выгнаны оттуда наводненіемъ. Можно полагать, что и дикія свиньи, которыхъ нынѣ появилось много на степяхъ, перешли сюда также изъ плавней, гдѣ онѣ водятся во множествѣ. (О. Г. Ц. П.)

(Изъ Вилен. Губер. Вѣд.)

Указомъ Правительствующаго Сѣната, отъ 19 Сентября N. 6,080, нижеслѣдующіе, служащіе въ Виленской Губерніи Чиновники произведены *изъ Коллежскихъ Ассесоровъ*: Титулярные Совѣтники: Чиновникъ для особыхъ порученій Казенной Палаты Францъ Ильцевичъ, Приставъ Гражданскихъ Дѣлъ Виленской Градской Полиціи Іосифъ Сухоцкий; Уздѣные Стряпчие: Ново-Александровскій, Станиславъ Цыдзикъ, бывшій Шавельскій, Станиславъ Кобримовичъ; *изъ Титулярныхъ Совѣтниковъ*: Коллежскіе Секретари: быв. Чиновникъ особыхъ порученій при Виленскомъ Гражданскомъ Губернаторѣ Александръ Гинкуль, Столовый Начальникъ Канцеляріи Гражданскаго Губернатора Ромуальдъ Лазаровичъ, Засѣдатель Ковенскаго Земскаго Суда Романъ Петровскій, Письмоводитель Упитской Дворянской Опекѣ Фадѣй Ципкевичъ, Россійскій Уздѣный Стряпчій Фадѣй Соболевскій; 10 класса: Уздѣныхъ Казначействъ: Ново-Александровскій Казначей Іосифъ Мончинскій, Россійскаго, Бухгалтеръ Викентій Висьмонтъ. *Въ 9-й классъ*: Контролеръ Казенной Палаты 10-го класса Игнатій Туръ; *изъ Коллежскихъ Секретарей*: Губернскіе Секретари въ Палатахъ: Казенной, Іосифъ Мустафичъ; Гражданской, переводчикъ Иванъ Долобовскій, исправляющій должность Ошмянскаго Земскаго Исправника Иванъ Менде; Уздѣныхъ Судовъ: Виленскаго, Засѣдатель Александръ Костровицкій и Марцелій Талатъ, Тельшевскаго, Засѣдатель Станиславъ Нарutowичъ, Казначей Вилькомирскаго Уздѣнаго Казначейства 12 класса Адамъ Французовичъ.

Варшава 11-го Октября.

Государь Императоръ, Высочайшими Постановленіями отъ 13 (25) Сентября 1838 года, Всемилостивѣе пожаловать изволилъ въ вѣчное и потомственное владѣніе, со всѣми правами и угодіями, какими пользуется казна.

1) Предсѣдателю Генераль-Аудиторіата, Генералу отъ инфантеріи Князю *Шаховскому*, состоящее Августовской Губерніи, Ломжинскаго обвода, имѣніе Новогродъ, съ принадлежащими къ оному фольварками, селеніями и прочими угодіями и оброчными статьями, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до двадцати тысячъ Польскихъ злотыхъ.

2) Адъютанту Главнокомандующаго дѣйствующею Арміею, Лейбъ-Гвардіи 2-й Артиллерійской бригады Полковнику *Ушакову* 5, состоящее Краковской Губерніи, Олькушскаго обвода, имѣніе Воля Либартовска.

3) Адъютанту Главнокомандующаго дѣйствующею Арміею, Лейбъ-Гвардіи 1-й Артиллерійской бригады Полковнику Князю *Голицыну* 4, состоящее Мазовецкой Губерніи, Куявскаго обвода, экономіи Коваль, имѣніе Курово.

4) Управляющему Дипломатическимъ отдѣленіемъ Канцеляріи Главнокомандующаго дѣйствующею Арміею, Коллежскому Совѣтнику *Гильсбердингу*, состоящее Августовской Губерніи Ломжинскаго обвода, въ экономіи Визна, имѣніи Пржитулы.

5) Состоящему для особыхъ порученій при Намѣстникѣ Царства Польскаго, Коллежскому Совѣтнику *Елиашеву*, состоящее Августовской Губерніи, Сейненскаго обвода, имѣніе Обелія.

6) Состоящему для особыхъ порученій при Намѣстникѣ Царства Польскаго, Надворному Совѣтнику *Огину*, состоящее Мазовецкой Губерніи, Ленчицкаго обвода, имѣніе Блоне, — съ принадлежащими къ сему имѣніямъ фольварками, селеніями и прочими угодіями и оброчными статьями, за уравниемъ чистаго годоваго дохода, каждому до пяти тысячъ Польскихъ злотыхъ.

которыхъ колоніяхъ, въ короткомъ przeciągu czasu падало по триста и четыреста sztuk rogacizny. Niekotórzy z włościan, mający tylko jedną lub dwie pary wołów roboczych, które składały cały ich dobytek, utraciwszy go, pozbawieni zostali nawet sposobu do przewiezienia z pola zboża. Mnóstwo wilków, zjawiających się w Bessarabii zrzadzają również wielkie szkody trzodzie, pasając się na stepach i kępach, napadając nawet wśród dnia, w pobliżności wiosek i w obecności ludzi na bydło. Mieszkańcy twierdzą, iż zwierzęta te przeszły na ląd z kęp w roku zeszłym i bieżącym, zmuszone chronić się przed zalewem. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, i dziki, których się teraz zjawiało wiele w stepach, przeszły także z kęp, gdzie się w mnóstwie lęgają. (G. R. K. P.)

(Z Gubernialnej Gazety Wileńskiej.)

Указомъ Рządzącego Senatu, pod dniem 19 Września, N. 6,080, niżej wyrażeni: służący w Gubernii Wileńskiej Urzędnicy zostali podniesieni: *na Assesorem Kollegialnym*: Radzcy Honorowi: Urzędnik do szczególnych poleceń Izby Skarbowej Franciszek Ilcewicz, Inspektor Spraw Cywilnych Wileńskiej Policji Miejskiej Józef Suchocki; Strazeczowie Powiatowi: Nowo-Alexandrowski, Stanisław Cydzik, były Szawelski, Stanisław Kontrymowicz. *Na Radzców Honorowych*: Sekretarze Kollegialni: były Urzędnik do szczególnych poleceń przy Wileńskim Cywilnym Gubernatorze Alexander Hinkul, Naczelnik Stofu Kancellaryi Cywilnego Gubernatora Romuald Łazarowicz, Assesor Kowieńskiego Sądu Ziemskiego Roman Pietrowski, Pismowodzca Upit-skiej Opieki Dworżańskiej Tadeusz Ciszkievicz, Rosieński Strazecz Powiatowy Tadeusz Sobolewski; 10-ej klasy: Powiatowych Podskarbstw: Nowo-Alexandrowskiego Podskarbi Józef Monczyński, Rosieńskiego, Buchalter Wincenty Wismont. *Do klasy 9-tej*: Kontroler Izby Skarbowej 10-tej klasy Ignacy Tur; *Na Kollegialnych Sekretarzów*: Sekretarze Gubernialni w Izbach: Skarbowej, Józef Mustaficz; Cywilnej: Translator Jan Dołobowski, Sprawujący obowiązek Oszmiańskiego Sprawnika Z-emskiego Jan Mende; Sądow Powiatowych: Wileńskiego Assesor Alexander Kostrowicki i Marcelli Tallat, Telszewskiego, Assesor Stanisław Narutowicz, Podskarbi Witkomierskiego Podskarbstwa Powiatowego 12-ej klasy Adam Francuzowicz. (d. c. n.)

Warszawa, 11-go Października.

Najjaśniejszy Cesarz i Król, przez Postanowienie na dniu 13 (25) Września r. b. wydane, Najtąskawiej nadać raczył wiecznemi czasy na dziedzictwo, z takimi prawami i użytkami, z jakimi Skarb posiada:

1) Prezydującemu w Audytoryacie Jeneralnym, Jenerałowi piechoty Xięciu *Szachowskiemu*, Dobra Nowogrod, położone w Gubernii Augustowskiej Obwodzie Łomżyńskim, z należącemi do nich folwarkami, wsiami i innemi użytkami i przynależnościami, do wysokości czystego rocznego dochodu złp. 20,000.

2) Adjutantowi Główno-Kommanderującego Czynną Armią, Półkownikowi Leib Gwardyi 2-ej Brygady Artylleryi *Uszakowi* 5-mu, dobra Wola-Libartowska, położone w Gubernii Krakowskiej Obwodzie Olkuskim.

3) Adjutantowi Główno-Kommanderującego Czynną Armią, Półkownikowi Leib Gwardyi 1-szej Brygady Artylleryi, Xięciu *Golicyn* 4-mu, dobra Kurowo, położone w Gubernii Mazowieckiej, Obwodzie Kujawskim, ekonomii Kowal.

4) Dyrygującemu Wydziałem Dyplomatycznym Kancellaryi Główno-Kommanderującego Czynną Armią, Radzcy Kollegialnemu *Hilferding*, dobra Przytuty, położone w Gubernii Augustowskiej, Obwodzie Łomżyńskim, ekonomii Wizna.

5) Zostającemu do szczególnych poruczeń przy Namiestniku w Królestwie Polskim, Radzcy Kollegialnemu *Eliaszewicz*, dobra Obelia, położone w Gubernii Augustowskiej, Obwodzie Sejnieńskim.

6) Zostającemu do szczególnych poruczeń przy Namiestniku Królestwa, Radzcy Dworu *Oczkin*, dobra Błonie, położone w Gubernii Mazowieckiej, Obwodzie Łęczyckim, — z należącemi do nich folwarkami, wsiami i innemi użytkami i przynależnościami, do wysokości czystego rocznego dochodu, każdemu z nich, złp. 5,000.

Сегодня поутру, прибылъ въ Варшаву, проѣздомъ въ С. Петербургъ, Герцогъ Лейхтенбергскій.
(О.Г.Ц.П.)

Dnia dzisiejszego rano, przybył do Warszawy, w przejeździe do Petersburga, Xiążę Leuchtenbergski.
(G.R.P.K.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція

Парижъ, 13-го Октября.

Въ *Монитерѣ* помѣщено пространное описаніе потзодкъ Короля изъ Трианона въ окрестности, для осмотра разныхъ построекъ произведенныхъ на берегахъ рѣкъ. Сямъ опровергаются разнесшіеся слухи, о нездоровьѣ Е. В.

— Говорятъ, что Редакція *Journal du Commerce* получила извѣстія изъ Арненберга о томъ, что Принцъ Людвикъ Нополеонъ находился еще въ означенномъ замкѣ и ожидаетъ паспорта изъ Тургау. Хотя Англійскій Посланникъ тотъ же часъ засвидѣтельствовалъ паспортъ, но кажется, что оный ему еще не будетъ выданъ до соблюденія нѣкоторыхъ формальностей.

— Изъ Сторы получены съ пароходомъ *Sphynx* извѣстія отъ 9-го Октября и немедленно переданы телеграфическимъ путемъ: „Маршалъ Валѣ Военному Министру. *Константина* 2-го Октября Я приказалъ четыремъ баталіонамъ занять позицію при сліяніи рѣки Кведъ-Энтса съ р. Аррушомъ. Генералу Гальбуа поручено устроить тамъ лагерь, который будетъ господствовать надъ соединеніемъ дорогъ изъ Сторы и Бонны въ Константину. Мѣсто лагера отстоитъ отъ Константины 13 часовъ, а отъ Сторы 6. Со стороны Кабайловъ сопротивленія не было. Многие изъ шейковъ прибыли для полученія *бурну*. Арабы доставляютъ въ лагерь ячмень и солому, за которые получаютъ чистыя деньги. Дорога устроенная уже до самаго Конторса, будетъ на дняхъ открыта для проѣзда берегомъ Арруша въ лагерь. *Константина*, 4-го Октября. Образованіе внутренняго управленія Константинопольской провинціи уже окончено; мѣстные начальники введены въ исправленіе должностей и принесли установленную присягу въ вѣрности Королю и въ послушаніи верховной власти провинціи. *Форъ де Франсъ* (рейдъ Сторы) 8 Октября. Вчера войска вступили въ древнюю Руссиаду. Главная позиція войска господствуетъ надъ гаванью и названа *Форъ де Франсъ*”.

— Въ *Монитерѣ* подтверждаютъ извѣстіе о принятіи Египетскимъ пашею торговаго трактата; заключеннаго Турціею съ Франціею и Англіею и опровергаютъ разсѣянные другими журналами слухи объ отъѣздѣ Герцога Немурскаго въ Германію, и будто бы Герцогиня Орлеанская занемогла такъ опасно, что супругъ ея вынужденъ былъ сократить предполагаемую потздуку въ Восточную Францію и немедленно возвратиться.

— Владѣльцы свекловично-сахарныхъ заводовъ учредили въ Парижѣ комитетъ для ходатайства по ихъ дѣлу, когда коммерческія палаты приморскихъ городовъ не престають представлять въ журналахъ опасность грозящую торговлѣ и безпрестанными просьбами обременяють Правительство.

14-го Октября.

Инфантъ Донъ Франциско де Паула отправляется чрезъ нѣсколько дней въ дорогу. Говорятъ, что онъ намѣревается провести зиму въ Ницѣ, и не прежде всны возвратится въ Парижъ.

— Говорятъ, что 25,000 служащихъ въ національной гвардіи въ Парижѣ и 30,000 въ провинціяхъ подписали просьбу о измѣненіи закона о выборахъ. Палаты соберутся къ концу Ноября. Можно надѣяться, что до того времени число подписей дойдетъ до 100,000.

— Кампанію этого года въ Испаніи можно почитать оконченною; выгоды на сторонѣ Д. Карлоса. Победы Кабреры ободрили Карлистовъ и войска ихъ овладѣли всѣмъ пространствомъ отъ подножія Пиринейскихъ горъ до самой рѣки Эбро; если имъ удастся взять какую либо крѣпость, напримеръ, Бильбао, тогда, не только что война можетъ продолжиться, но и дѣла Донны Изабеллы будутъ не въ наилучшемъ положеніи, тѣмъ болѣе, что Мадридское правительство находится въ затруднительномъ положеніи; кредитъ прерванъ, казна истощена и Правительство, среди безчисленныхъ интригъ, лишенное всевозможныхъ вспомогательныхъ средствъ, такъ ослаблено, какъ еще никогда не бывало. (О.Г.Ц.П.)

— *Парижскій Монитеръ* рассказываетъ, что недавно въ Департаментъ верхней Гароны, умерла женщина имѣвшая 158 лѣтъ отъ роду, по прозванію Марія Пріу. До послѣдней минуты она сохранила здравый смыслъ, хотя корпусъ ея вѣсилъ только 42 фун-

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Франція.

Парижъ, дня 13 Паждзиernika.

Monitor udziela obszernie opisy małych podróży Króla z Trianon w okolicy, dla zwiedzenia rozmaitych budowli nadwodnych, a tym sposobem zbija rozszerzone wieści, jakoby zdrowie Monarchy miało być w złym stanie.

— *Journal du Commerce* miał otrzymać nowe wiadomości z Arenenbergu, które zwiastują, że Xiążę Ludwik Napoleon bawił jeszcze w pomienionym zamku i oczekiwał na pasport z Turgowii. Gdy Poseł angielski natychmiast go wizował, zdaje się przeto, że idzie o dopełnienie niejakić formalności, nim pasport Xięciu wręczony zostanie.

— Statek parowy *Sphynx* przywiózł następującą wiadomość ze Story, z dnia 9 Paждziernika, która natychmiast telegrafem przesłaną została: „Marszałek Valée do Ministra Wojny. Z *Konstantyny* z Paждziernika. Rozkazałem czterem batalionom zająć stanowisko przy wpadnięciu Qued-Entsa do rzeki Arrouch. Jenerał Galbois urządzi tam obóz, który będzie panował nad połączeniem gościńców, wiodących ze Story i Bony do *Konstantyny*. Obóz ten odległy jest o 13 godzin od *Konstantyny*, a 6 od Story. Kabailowie nie czynili żadnego oporu; wielu Szeików przybyło dla otrzymania *burnu*; Arabowie dostarczają dla obozu jęczmień i słomę, za które im natychmiast się płaci. Gościniec ukończony już aż do Kонтorse, będzie za dni kilka otwarty dla powozów idących do obozu nad Arrouch. — Z *Konstantyny* 4 Paждziernika. Urządziłem ostatecznie zarząd prowincyi *Konstantyny*. Naczelnicy otrzymali inwestyturę i złożyli przysięgę wierności dla Króla i posłuszeństwa dla naczelnego dowódcy prowincyi. — *Fort de France* (przystań Story) 8 Paждziernika. Wczoraj zajęły wojska starożytną *Russicade*. Główne stanowisko założono na miejscu, panującym nad przystanią, i nadano mu nazwę *Fort de France*.

— *Monitor* potwierdza wiadomość, że Basza Egiptu przyjął traktat handlowy, zawarty przez Turcyą z Anglią i Francją; zbija także rozsiewane pogłoski przez inne dzienniki, jakoby Xiążę Némours miał odjechać do Niemiec, i jakoby Xiężna Orleańska miała tak mocno zachorować, że jej małżonek zmuszony był skrócić zamierzoną podróż do wschodniej Francyi i wracać jak najspieszniej.

— Fabrykanci cukru z buraków zawiazali w Paryżu komitet centralny, mający bronić ich sprawy, w czasie, kiedy izby handlowe miast nadmorskich nieprzestają ubolewać po dziennikach nad niebezpieczeństwem, grożącym handlowi, i ciągłemi prośbami niepokoić Ministrów.

Dnia 14-go.

Infant Don Francisco de Paula, uda się za dni kilka w podróż. Mówią, że zamierza przepędzić zimę w Nicy i dopiero na wiosnę wróci do Paryża.

— Mówią, że 25,000 członków paryżkiej gwardyi narodowej, a 30,000 prowincjonalnej, miało podpisać prośbę o zmianę prawa o wyborach. Izby zbiórą się przed końcem Listopada i mają nadzieję, że do tego czasu liczba podpisów wzrośnie do 100,000.

— Tegoroczną wyprawę w Hiszpanii można uważać za ukończoną. Wypadła ona na korzyść D. Karlosa: Zwycięstwa Kabrery przejęły Karolistów zapałem. Wojska pomienione owładły całą przestrzeń od spodu gór Pirenejskich aż do Ebru, a jeżeli im się uda zdobyć jaką twierdzę, n. p. Bilbao, wtedy nie tylko wojna przeciągnie się na czas nieograniczony, ale nawet sprawa Donny Izabelli wielce zagrożoną zostanie. Rząd bowiem madrycki znajduje się w trudnym do opisania nieładzie; kredyt zupełnie ustał, skarb jest wycieńczony. Otoczony rozmaitemi intrygami, ogołocony ze wszelkich środków pomocniczych, jest teraz daleko słabszym i chwiejącym się, niż kiedykolwiek. (G.R.K.P.)

— *Moniteur Parisien* opowiada, że niedawno umarła w dep. Wyższej Garony, kobieta mająca lat 158 wieku, nazwiskiem Marie Priou. Aż do ostatniej chwili zachowała zdolności umysłowe, lubo ciało jej tylko 42 funt. ważyło. Mięso znikło w niem prawie do szczytu.

та. Мякоть въ ней совершенно почти исчезла, а кожа и мускулы, лежали какъ будто пергаминъ на костяхъ.

— Въ Лионѣ нѣсколько дней продолжались несогласія между сапожными мастерами и ихъ подмастерьями, что кажется дало поводъ къ слухамъ о беспорядкахъ въ южной Франціи, ибо ничего такого неслучилось въ подобномъ смыслѣ. (G.C.)

А н г л і я.

Лондонъ, 12-го Октября.

Герцогъ Лукскій прибылъ вчера въ Лондонъ. Въ Дуврѣ встрѣтилъ его Герцогъ Капуи съ своею супругою и вмѣстѣ съ нимъ пріѣхалъ. Говорятъ, что Герцогъ Лукскій привезъ Герцогу Капуи позволеніе отъ брата его, Короля Неаполитанскаго, возвратиться въ отечество, что было ему воспрещено, по поводу бракосочетанія его съ дѣвицею Пенелопею Смитъ.

— Говорятъ, что Принцъ Георгъ Кембриджскій пробудетъ въ Португаліи двѣ недѣли и осмотритъ между прочимъ мѣсто сраженія подъ *Torres-Vedras* и смежныя съ онымъ мѣста битвы. Герцогъ остановился у Англійскаго Консула Г-на Смита, по той причинѣ, что всѣ гостиницы заняты были пріѣзжими. Герцогъ принималъ въ семь домѣ посѣщеніе Короля Фердинанда и знатныхъ дворянъ. Нѣсколько дней спустя послѣ прибытія Герцога, Королева прислала за нимъ карету съ приглашеніемъ къ обѣденному столу и предложила ему помѣщеніе во дворцѣ, отъ чего однако Герцогъ отказался, потому что путешествуетъ инкогнито.

— Вчера, Герцогъ Лукскій обѣдалъ въ гостиницѣ *Mivart* у Герц. Капуи. Говорятъ, что Герцогъ пробудетъ въ Англіи два мѣсяца.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Квебека отъ 5 Сентября, Лордъ Дургамъ такъ былъ боленъ простудой, что только важнѣйшія дѣла представляли ему на рѣшеніе. (O.G.C.O.)

А в с т р і я.

Вѣна, 17-го Октября.

Исполинская башня при соборѣ Св. Стефана, на которой лежитъ бремя семи вѣковъ, не смотря на значительныя починки въ 1812 году, угрожаетъ паденіемъ. Теперь основаніе башни огорожено, и вокругъ оной, до самаго верха, построены лѣса, съ тѣмъ чтобы учрежденный комитетъ строителей могъ въ подробности удостовѣриться о состояніи зданія.

— Между здѣшнимъ и Лондонскимъ дворами, заключенъ 3 Іюля сего года новый, состоящій изъ 14 стат. трактатъ торговли и мореходства, который 14 Сентября, утвержденъ и размѣненъ въ Мадридѣ. По силѣ этого трактата подписаннаго въ Вѣнѣ со стороны Австріи Княземъ Меттернимомъ а со стороны Англіи Г-мъ Ламбъ, Австрійскіе корабли входящіе въ Англійскіе и Ирландскіе Порты а также во всѣ принадлежащіе Великобританіи, равно какъ и Англійскіе корабли въ Австрійскихъ Портахъ, не будутъ вносить большихъ пошлинъ ни платъ, но только такіа, какія подвергаются туземные корабли. Эти произведенія земель, промышленности и художествъ обоимъ краямъ, коихъ взаимно разрѣшенъ будетъ привозъ въ порты обѣихъ странъ, должны въ каждомъ отношеніи взаимно пользоваться такими же привилегіями, какъ произведенія собственной земли, съ свободнымъ провозомъ таковыхъ предметовъ на корабляхъ того или другаго договаривающагося Государства. Срокъ договора назначенъ до 31-го Декабря 1848.

— Съ Черногорской границы подтверждается извѣстіе о перемиріи, но окончательное устройство несогласій (на счетъ границъ), не пришло еще къ концу. Здѣсь безъ преувеличенія должно отдать справедливость самому умеренному и кроткому обращенію Австріи съ Черногорцами.

— У нѣкоторыхъ здѣшнихъ книгопродавцевъ и даже у знатнѣйшихъ, открытъ кажется слѣдъ тайной торговли запрещенными книгами.

— По донесеніямъ съ Востока, Англія неперестаетъ усиливать своего могущества въ тѣхъ сторонахъ. Близъ Смирны находится 9 Англійскихъ линійныхъ кораблей, и удивительнѣе всего то, что упомянутый флотъ снабжается провіантомъ изъ этого города.

— Слышно, что уже сдѣланное за нѣсколько лѣтъ предположеніе на счетъ учрежденія въ Вѣнѣ Академіи Наукъ приведено будетъ въ исполненіе. (G.C.)

Герцъ, 27-го Сентября.

Семейство Карла X возвращается теперь изъ Кирхберга въ Герцъ. Герцогиня Ангюлемская пріѣхала 27-го Сентября. Супруга ея ожидали на другой день, а вслѣдъ за нимъ и Герц. Бордоскаго. Герцогъ Блаказъ, изнуренный болѣзнію приказалъ нести себя въ лектикѣ. Онъ оставилъ любимое свое занятіе, розысканіе древностей при Аквилей, и спѣшитъ раздѣ-

а кожа и мускулы лежали какъ гдѣбы пергаминъ на костяхъ.

— Въ Лионѣ trwało od dni kilku nieporozumienie między majstrami szewieckimi a ich czeladzią, co, ile się zdaje, było powodem do wieści o rozruchach w południowej Francji: gdyż nic innego w tym rodzaju nie zaszło.

А н г л і я.

Лондонъ, 12-го Паждзиernika.

Хіаже Лукіескі прібыў вчора до Лондону; w Дуврзе пріймаў го Хіаже Капуі ze своєю małżonką, i razem z nim powrócił. Mówią, że Хіаже Łukieski miał przywieźć Хіаци Капуі позволеніе od jego brata, Króla Neapolitańskiego, powrotu do kraju, który mu dotychczas był wzbroniony, z powodu skojarzonych związków małżeńskich z Miss-Penelope-Smith.

— Słychać, że Хіаже Jerzy Cambridge ma zabawić w Portugalii przez dwa tygodnie, a między innemi ma obejrzeć pole bitwy pod Torres-Vedras i inne przyległe mu pobojowiska. Zamieszkał on u angielskiego konsula P. Smith, z powodu, iż wówczas wszystkie domy gościnne przez podróżnych zajęte były. Хіаже przyjmował w tym domu odwiedziny Króla Ferdynanda i znakomitszej szlachty. W kilka dni po przybyciu Królowa posłała po Хіаца каретą dworską, i zaprosiła go na obiad. Ofiarowała mu przytém mieszkanie w zamku, ale tego Хіаже nie przyjął z powodu, że pod przybraném imieniem podróżuje.

— Хіаже Łukieski obiadował wczora w domu gościnnym, zwanym Mivart u Хіаца Капуі. Słychać, że Хіаже ma dwa miesiące zabawić w Anglii.

— Według ostatnich doniesień z Quebecu, daty 5-go Września, Lord Durham był tak dalece słaby z zakaźnienia, że tylko ważniejsze przedstawiano mu interesy do decyzji. (G.R.K.P.)

А в с т р і я.

Вієдєнъ, 17-го Паждзиernika.

Наша olbrzymia wieża przy kościele Św. Szczepana, na której spoczywa brzemię przeszło siedmiu wieków, mimo znacznych napraw w 1812 roku, wzbudza wielką obawę. Okolono jej podstawę i wzniesiono aż do szczytu rusztowanie, ażeby ustanowiony komitet znawców mógł dokładnie zbadać stan jej rzeczy-wisty.

— Między dworami tutejszym a Londyńskim, został zawarty w d. 3 Lipca b. r., nowy z 14 art. złożony traktat handlu i żeglugi, który dnia 14-go Września w Medyolanie potwierdzony i wymieniony został. Mocą tego traktatu, podpisanego w Wiedniu ze strony Austrii przez Хіаца Metternicha, a ze strony Anglii przez Pana Lamb, okręty austriackie wpływające do portów Anglii i Irlandyi, oraz do wszystkich, własnością W. Brytanii będących, jak niemniej okręty angielskie w portach austriackich, nie będą uiścić większego opłaty ani opłat, tylko takie, do jakich własne krajowe okręty są obowiązane. Te płody ziemne, przemysłu i sztuki obudwóch krajów, które nawzajem do portów obudwóch krajów będą mogły być wprowadzone, mają pod każdym względem używać wzajemnie takich samych przywilejów i nieograniczeń, jak płody i wyroby kraju własnego, z wolnym przewozem tychże na okrętach jednego lub drugiego z układających się krajów. Trwanie traktatu, oznaczone do d. 31 Grudnia 1848 roku.

— Od granicy Czernohorskiej potwierdza się chwilowe uspokojenie, ale ostateczne załatwienie nieporozumień (granicznych) nie przyszło jeszcze do skutku. Trzeba tu przyznać bez przesady, że zasługuje na chlubne wspomnienie pełne umiarkowania i łagodności postępowanie Austrii z Czernohorcami.

— U niektórych księgarzy tutejszych, a nawet u znakomitszych, powzięto podobno ślad tajemnego handlu zakazanymi książkami.

— Według doniesień, otrzymanych ze Wschodu, Англія nie przestaje wzmacniać potęgi swojej w tamtych stronach. Pod Sмирną znajduje się 9 angielskich okrętów liniowych, a co najwięcej zadziwia, że flota rzeczona zaopatruje się w prowianty z rzeczzonego miasta.

— Słychać tu, że plan już od lat kilku powzięty, aby utworzyć w Wiedniu akademię umiejętności, ma teraz przyjsć do skutku. (G.C.)

Горыця, 27-го Września.

Rodzina Karola X wraca w tej chwili z zamku Kirchberg do Горыци. Хіажа Angoulême przyjechała 27 Września, nazajutrz miał przybyć jej małżonek, a wkrótce po nim Хіаже Bordeaux. Хіаже Blacas, znękany chorobą, nieś się każe w lektyce; opuścił swoje rozkoszne zatrudnienia w wyszukiwaniu starożytnych pomników przy Akwilei i śpieszy dzielić

лать участь фамилии, къ которой столько уже лѣтъ сохраняется клятвенно обѣщанная вѣрность. Фамилія эта снова въ траурѣ по умершей въ молодыхъ лѣтахъ, прекрасной Г-жѣ Монбель. Вблизи этого города находится монастырь *Castagnavizza*, въ которомъ, какъ извѣстно, покоятся брвенные останки Карла X. (О.Г.Ц.П.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 4-го Октября.

Бюлетень Бискайскихъ провинцій содержитъ изданный Донъ Карлосомъ декретъ, по которому офицерамъ и солдатамъ Бальмазеды, принимавшимъ участіе въ побѣдѣ 3-го Сентября при Квинтанаръ де ла Сіера, пожалована медаль имѣющая на одной сторонѣ надпись: „Король К. V. 1838“, а на другой сторонѣ слова: „Побѣдителямъ при Квинтанарѣ“. Медаль эта золотая для офицеровъ и серебряная для солдатъ; она будетъ висѣть на черной лентѣ съ двумя красными полосами. (А.Р.С.З.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 16-го Октября.

Сегодня открыто засѣданіе Генеральныхъ Штатовъ. Король произнесъ при открытіи рѣчь, въ коей между прочимъ сказалъ, что дружественныя отношенія его съ сосѣдственными державами, со времени послѣднихъ засѣданій, ни въ чемъ неизмѣнились; что на представленіе его: Австрійскому, Французскому, Англійскому, Прусскому и Россійскому Посланникамъ, относительно окончательнаго устройства дѣлъ, возникшихъ слѣдствіемъ Белгійскаго мятежа, онъ еще ожидаетъ отвѣта, и надѣется что представленія сїи, основанныя на прежнихъ постановленіяхъ могущественныхъ державъ и на единодушномъ одобреніи Генеральныхъ Штатовъ, будутъ имѣть результатъ, соответственный народному достоинству и пользѣ Нидерландцевъ. (О.Г.Ц.П.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Нейшатель, 11-го Октября.

Наполеонъ Людовикъ Бонапарте предполагалъ 15 ч. с. м. отправиться изъ Арененберга, намѣреваясь ѣхать чрезъ Майнцъ, Кобленцъ, Кельнъ и Везель въ Нидерланды и Англію. (С. Г.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 5-го Октября.

Нашъ юный Монархъ, съ каждымъ днемъ пріобрѣтающій болѣе опытности, изучивъ основательно языкъ нашъ, и одаренный привлекательною наружностью, часъ отъ часу болѣе снискиваетъ привязанность богатыхъ и знатныхъ Португальцевъ. Е. В. старается ознакомиться съ нашими учрежденіями, желаетъ во всемъ удостовериться лично, обо всемъ спрашиваетъ и входитъ въ самыя мелкія подробности. Недавно посѣтилъ онъ таможенное управленіе и пробылъ тамъ 2 часа, присматриваясь къ занятіямъ писиныхъ чиновниковъ. Во многихъ отрасляхъ Государственнаго управленія дѣлопроизводство идетъ весьма медленно; Король намѣренъ отвратить это неудобство осведомляясь о ежедневномъ теченіи дѣлъ и присутствіемъ своимъ заохочиваетъ чиновниковъ къ трудамъ. Третьяго дня торжествовали здѣсь день пріѣзда Королевы въ Лиссабонъ. При дворѣ былъ выходъ. Сегодня годовщина кончины Дона Петра. Съ разсвѣта выстрѣлы изъ орудій каждую четверть часа возвѣщаютъ о семъ печальномъ торжествѣ. Въ церкви Св. Викентія отслужена панихида, въ присутствіи Королевы, двора и всѣхъ чиновниковъ. Обрядъ богослуженія совершалъ Кардиналъ Патріархъ.

— Говорятъ, что герильясы партіи Мигуэлистовъ снова убили нѣсколько человекъ въ провинціяхъ. Шайки сїи, состоящія изъ разбойниковъ, несправедливо называютъ себя Мигуэлистами; грабежъ церквей, жителей и фермарей было всегда ихъ первымъ занятіемъ, въ особенности въ послѣднее время. Предводитель ихъ Байоа, бывъ окруженъ отрядомъ кавалеріи, лишился 12 человекъ, въ числѣ коихъ находится и братъ его.

8-го Октября.

Начальникъ Гверильясовъ, Гилладе, прекратилъ нападенія свои въ сѣверныхъ провинціяхъ; нельзя впрочемъ утверждать, что навсегда, ибо предѣстникъ его Ремешидо, въ продолженіи четырехъ лѣтъ, тревожилъ жителей Португаліи, собирая шайки свои или въ Испаніи, или внутри Королевства. Другой

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 4-го Паждзиерника.

Биулетын провинцій Бискайскихъ, zawiera wydany dekret przez Don Karlosa, mocą którego oficerowie i żołnierze Balmasedy, którzy mieli udział 3 Września w zwycięstwie pod Quintanor de la Sierra, otrzymują medal mający na jednej stronie napis: „Król C. V. 1838“, a na drugiej stronie słowa: „Zwycięzcom pod Quintanar.“ Medal ten jest złoty dla oficerów, a srebrny dla żołnierzy, na wstędze czarnej z dwoma pręgami czerwonymi. (А.Р.С.З.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, dnia 16 Października.

Dzisiaj zostało otworzone posiedzenie Stanów Jeneralnych. Król zagał je mową, w której między innymi wyraził, że jego stosunki przyjacielskie z postronnymi Mocarstwami żadnej nie doznały zmiany od czasu ostatniego posiedzenia stanów; że na podane na wiosnę posłom: Austrzyjskiemu, Francuzkiemu, Angielskiemu, Pruskiemu i Rossyjskiemu oświadczenie, które do ostatecznego uporządkowania skutków Belgijskiego rokoszu doprowadzić mogło, oczekuje jeszcze odpowiedzi; pokłada przytém nadzieję, iż to oświadczenie, oparte na dawniejszych postanowieniach wielkich Mocarstw, i jednogłośnie przyzwoleniu Stanów Jeneralnych, spowoduje wypadek, zgodny z honorem i rzetelnymi interesami narodu Niderlandzkiego. (G.R.K.P.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Neuchatel, 11 Października.

Napoleon Ludwik Bonaparte, miał zamiar wyjechać d. 15 b. m. z Arenenberga, udając się przez Moguncyę, Koblencyę, Kolonię i Wezel do Niderlandów i Anglii. (G.C.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Lisbona, d. 5-го Października.

Nasz młody Monarcha, codziennie więcej korzystając z doświadczenia, już dobrze posiadający język krajowy, i obdarzony ujmującą powierzchownością, coraz więcej pozyskuje przychylność bogatych i znakomitszych obywateli kraju. Usiłuje on obeznawać się dokładnie z instytucjami krajowemi, wszędzie przekonywa się naocznie, wszystko bada i w najdrobniejsze wchodzi szczegóły. Niedawno był w urzędzie celnym tam przepędził dwie godziny, wglądając w zatrudnienia niższych urzędników. W wielu wydziałach publicznej służby prace biurowe postępują zwolna; temu chce Król zaradzić, już to, wywiadując się starannie o biegu spraw dziennych, już rozmawiając z niższymi urzędnikami i obecnością swoją zachęcając ich do pracy. Przedwczoraj obchodzono rocznicę przybycia Królowej do Lisbony. U dworu były pokoje. Dziś obchodzono doroczną pamiątkę zgonu Don Pedra; już od świtu, co kwadrans, działa ze wszystkich zamków i okrętów ogłaszają tę smutną uroczystość; w kościele Ś. Wincentego odbywało się żałobne nabożeństwo w obec Królowej, dworu i wszystkich urzędników. Kardynał Patryarcha sprawował obrzędy religijne. (G.R.K.P.)

— Guerylasы miguelistowscy, mieli znowu w prowincjach popełnić mordy. Bandy te, złożone z rozbojników, okrywają się niestusznie mianem Miguelistów. Łupieżtwo kościołów i mieszkań dzierżawców, szczególnie w ostatnich czasach miało dla nich powab. Ich dowódzca Bajoa, otoczony przez oddział jazdy, utracił 12 ludzi, między którymi i brat się jego znajdował. (G.R.K.P.)

Dnia 8.

Naczelnik gerylasów, Guillade, zanieszał już swoich napadów w północnych prowincjach; nie można, jednak z pewnością twierdzić, że na zawsze, bo poprzednik jego Remeszido, cztery lata tym sposobem niepokoił Portugalię, już to zbierając swoje oddziały w Hiszpanii, już w samém wnętrzu kraju. Drugi naczelnik

партизанъ Бойоа, съ сотнею всадниковъ разбѣжало по равнинамъ Алемтен, щадить частную собственность и беретъ лошадей только для своего отряда. Жители городовъ не боятся его, но и не сопротивляются ему; онъ платитъ каждому за забранные предметы. На селенія же возложилъ обязанность доставленія продовольствія, на которое выдаетъ отъ себя квитанціи. (О.Г.Ц.П.)

И т а л і я.

Римъ, 29-го Сентября.

Сегодня поутру Решидъ-Паша выѣхалъ во Флоренцію, откуда онъ отправится въ Венецію. Вчера, въ знакахъ ордена почетнаго легіона большаго креста, былъ онъ, въ сопровожденіи трехъ сыновей своихъ и ихъ учителя, Французскаго священника, на аудіенціи у Папы, который принялъ его весьма милостиво. Его Святѣйшество долго разговаривало съ этимъ знаменитымъ Магометаниномъ, и прощаясь, далъ ему драгоценныя подарки, а равно и спутникамъ его. Сегодня разошлась здѣсь копія рѣчи произнесенной имъ Папою по Французски, въ коей, именемъ Султана, отвѣтствуетъ онъ на увѣреніе въ пріязни, данное Папою Фети-Ахмету-Пашѣ три мѣсяца тому назадъ, и изъявляетъ надежду на продолженіе оной. Въ концѣ сей рѣчи, Султанъ общается подданнымъ своимъ христіанскаго исповѣданія, свободу въроисповѣданія и покровительство отъ угнетеній.

4-го Октября.

Вчера Гр. Септимъ де ла Туръ Мобургъ, окруженный чиновниками Французскаго посольства, поднесъ Папѣ вѣрительныя грамоты своего двора, о назначеніи его Французскимъ Посланникомъ въ Римъ; послѣ того посѣтилъ Статсъ-Секретаря Кардинала Грегорию, которой, по поводу отсутствія Кардинала Пакка, исправляетъ должность Декана Св. Коллегіума, и наконецъ соображаясь съ принятымъ обыкновениемъ, отправился для поклоненія гробу Св. Петра, въ храмъ сего Апостола. — Однакоже Графу не сдѣлано обычнаго пріема при Porte del Popolo и не было, по обыкновению, торжественнаго въѣзда, хотя въ Цивита Векія и встрѣтили Графа, при выходѣ на берегъ, 101 выстрѣломъ изъ орудій. (О.Г.Ц.П.)

Б е л г і я.

Брюссель, 14-го Октября.

Сюда прибыла также сестра Принца Петра Бонапарте, которая, равно какъ и братъ ея, намѣреваются поселиться въ Люксембургскомъ Герцогствѣ. Говорятъ, что и Герцогъ Монфортекій намѣренъ остаться на жительствѣ въ Брюсселѣ и уже торгуетъ въ этомъ городѣ домъ. (О.Г.Ц.П.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 6-го Октября.

При южномъ вѣтрѣ продолжавшемся 22 и 23 Сентября, вошло въ Черное Море около ста пятидесяти кораблей. Состояніе здоровья въ Истамбулѣ удовлетворительно.

— Говорятъ, что Султанъ предполагаетъ учредить въ своемъ Государствѣ военныя поселенія, по примѣру существующихъ въ Россіи.

— Англійскій Консулъ Полковникъ Годжъ послѣ отсутствія своего продолжавшагося нѣсколько мѣсяцевъ возвратился изъ Истамбула въ Бельградъ. Говорятъ, что Г. Годжъ доставилъ Князю Милошу важныя и благоприятныя извѣстія въ отношеніи договоровъ заключенныхъ портою касательно новаго порядка дѣлъ въ Сербіи, а также, что важныя извѣстія касательно своего правительства, онъ отправилъ чрезъ курьера въ Лондонъ. — На Дунаѣ замѣтно теперь необыкновенное движеніе. Доставка провіанта для Наддунайскихъ Турецкихъ крѣпостей, которыя предположено поставить на военномъ положеніи, занимаютъ теперь множество транспортных судовъ, отъ сего цѣны фрахта значительно возвысились, а нѣкоторыя изъ требованій транспортных судовъ, остались безъ удовлетворенія. Нѣсколько устарѣвшій, но для судоходства на Дунаѣ весьма важный проектъ, кажется возобновляется теперь, а именно слышно, что Австрія согласно съ Портою, хочетъ сдѣлать пособнымъ къ судоходству древній, занесенный пескомъ каналъ Траяна отъ Россовы до Костеносе, чѣмъ сократилось бы судоходство по Дунаю почти на 80 миль, и можно бы было миновать Сулину. (Г.С.)

В з о с н у.

Рымъ, 29-го Сентября.

Дзисъ передъ полуднемъ выѣхалъ до Флоренціи Решидъ-Баша, скąd уда się до Венечии. Вечора, маіа на собіе оздобы wielkiego krzyża Legii honorowej, był łącznie ze swymi trzema synami i ich nauczycielem, Xiędzem Francuzkim, na posłuchaniu u Ojca S., który go najuprzejmiej przyjął. Jego Swiętobliwość rozmawiał długo z tym znakomitym mahometaninem i przy pożegnaniu obdarzył go bogatemi darami, równie jak i jego towarzyszy. Dzisiaj krąży kopia jego mowy, mianem po francuzku do Papieża; w niej imieniem Sułtana odpowiada J. S. na zapewnienia przyjacielskie, dane przez tegoż przed trzema miesiącami Fethi-Achmetowi-Baszy, tudzież wynurza życzenie i nadzieję ciągłej ich trwałości. Nakoniec Sułtan przyrzeka poddanym swoim wyznania chrześcijańskiego swobodę religijną i opiekę przeciwko przemocy. (G.R.K.P.)

4-го Паждзiernika.

W dniu wczorajszym Hr. Septime de la Tour Maubourg, otoczony orszakiem poselstwa, składał Ojcu Św. listy wierzytelne swego dworu, mianujące go Posłem Francuzkim przy Stolicy Apostolskiej. Następnie odwiedził Sekretarza-Stanu Kardynała Gregorio, który w nieobecności kardynała Pacca, zastępuje miejsce Dziekana Św. Kollegium; w końcu, wedle przyjętego zwyczaju, odprawił modły na grobie Św. Piotra w wielkim kościele tegoż Apostoła. Tym razem niezachowano zwykłego dawniej przyjmowania Posła przy Porta del Popolo, ani odbywał się ów wjazd uroczysty, lubo Hrabia witany był 101 razy wystrzałami działowymi, przy wylądowaniu przed dwoma tygodniami w Civita-Vecchia. (G.R.K.P.)

B e l g i a.

Bruxella, 14-го Паждзiernika.

Przybyła tu także siostra Xięcia Piotra Bonapartego. Oboje mają zamiar osiąść w Xięstwie Luxemburskiem. Słychać, że i Xięże Montfort ma zamiar osiąść w Bruxelli i wchodzi już o kupno pałacu w tém mieście. (G.R.K.P.)

T u r c y a.

Stambul, 6-го Паждзiernika.

Przy południowym wietrze, trwającym d. 22 i 23 Września, weszło na morze Czarne około stu pięćdziesięciu żagli. Stan zdrowia w Stambule jest zupełnie zaspokajający.

— Zapewniają, że Sułtan zamierza urządzić w swoim państwie osady wojskowe, na wzór istniejących w Rosyi.

— Konsul angielski, Półkownik Hodges, wrócił ze Stambułu do Belgradu po kilkumiesięcznej nieobecności swojej w tém mieście. Mówią, że Pan Hodges powiódł Xięciu Miłoszowi równie ważne, jak pomyślne wiadomości we względzie układów zawartych z Portą co do nowego rzeczy porządku w Serbii; jakoteż, że ważne dla rządu swego wiadomości dotyczące Wschodu, posłał przez gońca do Londynu. — Na Dunaju daje się tym razem postrzegać ruch niezwykły. Dowozy prowiantu dla naddunajskich twierdz tureckich, które na następie wojennej postawione być mają, zatrudniają mnóstwo statków transportowych, przez co ceny frachtowe, znacznie w górę poszły, a niektóre z dopytywań o statki przewozowe, bez zaspokojenia pozostały. Już nieco dawniejszy, ale dla żeglugi na Dunaju bardzo ważny projekt, zdaje się bydz teraz wznowiany, a mianowicie słychać, że Austrya chce w porozumieniu z Portą, uczynić spławnym dawny, piaskiem zasypany kanał Trajana od Rossowy do Kostonosze, przez co zmniejszyłaby się żegluga na Dunaju blisko o mil 80, i możnaby omijać Sulinę. (G.C.)